

Kooste kansalaisopiston vakinaisen henkilöstön nimettömistä vastauksista Forms-kyselyyn ajalla 17.–24.3.2026 koskien ehdotusta apulaisrehtorin viran perustamiseksi

/ Sammandrag av medborgarinstitutets ordinarie personals anonyma svar till Forms-enkät under tiden 17–24.3.2026 gällande förslag till grundande av tjänst som biträdande rektor

1. Yleinen suhtautuminen apulaisrehtorin viran perustamiseen

Vastaajat suhtautuvat viran perustamiseen yksiselitteisen myönteisesti. Muutos nähdään tärkeänä keinona selkeyttää opiston johtamista, vahvistaa työnjakoa ja tasata johtamisen työkuormaa. Tarve kuvataan selvästi olemassa olevaksi, etenkin kun kyseessä on paikkakunnan ainoa aikuisille suunnattua opetusta tarjoava oppilaitos.

2. Odotukset apulaisrehtorin tehtäväkuvalle

Tehtävänkuvaan toivotaan sekä pedagogisia että hallinnollisia vastuuta. Odotuksia ovat muun muassa:

- opetuksen ja toiminnan suunnittelu
- selkeät johtamisen vastualueet
- rehtorin työn tukeminen ja delegoitujen tehtävien hoitaminen
- yhteistyöverkostojen rakentaminen paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Lisäksi korostetaan, että tehtävään valittavalla tulisi olla kokemusta vapaasta sivistystyöstä, jotta perehdyttämisen kuormitus pysyy kohtuullisena.
- Tehtävänkuvaan toivotaan sekä pedagogisia että hallinnollisia vastuuta. Lisävastauksena tuotiin esiin tarve selkeälle tehtävänjaolle rehtorin kanssa. Apulaisrehtorin toivotaan johtavan tiettyjä tiimejä ja ottavan vastuulleen osan työryhmistä, joihin rehtori tällä hetkellä osallistuu. Kurssisuunnittelun koordinointi ja aikataulut, joka on nyt vararehtorin vastuulla, nähtiin luonnollisena siirtyvän apulaisrehtorille.

3. Positiiviset vaikutukset opiston toimintakulttuuriin

Viran perustamisen arvioidaan tuovan toimintakulttuuriin kaivattua johdonmukaisuutta, ennakoitavuutta ja rakenteellista selkeyttä. Muutoksella nähtäisiin olevan vaikutusta esimerkiksi:

- siirtymään reaktiivisesta työotteesta suunnitelmalliseen kehittämiseen
- vähentämään jatkuvaa kiirettä ja satunnaisten ongelmien hoitamista
- selkeyttämään rooleja ja tehostamaan päivittäistä toimintaa
- vahvistamaan vapaan sivistystyön kehittämistä alueella

- Lisäksi tuodaan esiin, että vaikutukset riippuvat osittain apulaisrehtorin käytännön tehtävistä ja työnjaosta. Mikäli roolit määritellään selkeästi, virka voisi osaltaan parantaa työrauhaa, yhtenäistää toimintatapoja ja selkiyttää työnkuvia koko organisaatiossa.

4. Huolet ja riskit

Vastaajien esiin nostamat riskit keskittyvät kolmeen teemaan:

- **Osaaminen ja perehdytys:** jos apulaisrehtorilla ei ole kokemusta vapaasta sivistystyöstä, perehdytys voi kuormittaa henkilöstöä ja heikentää jaksamista.
- **Työkuormien tasapuolisuus:** epäselvyyttä siitä, keventyvätkö nykyiset kuormat tasaisemmin vai syntykö eroja työntekijäryhmien välille.
- **Työnjaon selkeys:** riski, että vastuun ja yhteydenottokanavien rajat hämärtyvät, ellei työnjakoa määritellä tarkasti.
- **Rekrytoinnin onnistuminen:** huolta esitettiin siitä, saadaanko virkaan henkilö, jolla on riittävä perehtyneisyys kansalaisopistotoimintaan. Tämä nähtiin merkittävänä, koska perehdyttäminen on iso työ ja vaikuttaa koko henkilöstön kuormitukseen.

5. Odotetut hyödyt

Uuden viran nähdään tuovan opistolle useita merkittäviä etuja:

- vahvempi ja vähemmän haavoittuva johtorakenne
- rehtorin työssäjaksamisen paraneminen
- enemmän kapasiteettia toiminnan pitkäjänteiseen kehittämiseen
- lisäresurssia, uutta energiaa ja mahdollisuus laajempaan näkökulmaan
- siirtyminen arkisista kiiretilanteista koko opistoa kehittävään työskentelytapaan
- Lisäksi tuotiin esiin, että viran perustaminen voi mahdollistaa työtehtävien tasaisemman jakautumisen koko henkilöstön kesken, erityisesti rehtorin, jonka nykyinen työtaakka koetaan liian raskaaksi. Uusi virka voisi tuoda organisaatioon tasapainoa ja parantaa työhyvinvointia laajemmin.

6. Muut esiin nousseet huomiot

Kaksi lisähuomiota täydentää kokonaiskuvaa:

- tarve tarkastella myös muuta henkilöstöresursointia, erityisesti opettajien kuormituksen keventämistä
- toive siitä, että apulaisrehtori olisi kaksikielinen ja kykenisi palvelemaan sekä suomen- että ruotsinkielisiä käyttäjäryhmiä

- huoli siitä, että uuden viran palkkataso vaikuttaa alhaiselta suhteessa toimistotyöaikaan ja tehtäväkokonaisuuden vaativuuteen.

Yhteenvetona

Vastaajien perusteella apulaisrehtorin virka nähdään voimakkaasti perusteltuna. Se koetaan keinoksi vahvistaa johtamista, tukea henkilöstön työhyvinvointia, selkeyttää toimintamalleja ja mahdollistaa opiston pitkäjänteinen kehittäminen. Huolia esiintyy lähinnä tehtävänkuvan täsmentämiseen, perehdytyksen kuormitukseen ja resurssien oikeudenmukaiseen jakautumiseen liittyen. Tarve kaksikielisyydelle ja mahdolliselle lisähenkilöstölle nousi myös esiin.

Koosteen vakuudeksi,

Loviisassa 24.3.2026

Anu Tikka-Blomqvist ja Eveliina Passi

Sammandrag av medborgarinstitutets ordinarie personals anonyma svar till Forms-enkät under tiden 17–24.3.2026 gällande förslag till grundande av tjänst som biträdande rektor

1. Allmänt förhållande till grundandet av tjänsten som biträdande rektor

Svararna förhåller sig entydigt positivt till inrättandet av tjänsten. Ändringen ses som ett viktigt sätt att göra institutets ledning tydligare, förstärka arbetsdelningen och jämna ut arbetsbördan för ledningen. Behovet beskrivs vara klart befintligt, i synnerhet då det rör sig om ortens enda läroanstalt som erbjuder undervisning avsedd för vuxna.

2. Förväntningar på uppgiftsbeskrivningen för den biträdande rektorn

Till uppgiftsbeskrivningen önskas såväl pedagogiska som administrativa ansvar. Förväntningarna är bland annat:

- planering av undervisningen och verksamheten
 - klara ansvarsområden för ledning
 - att stöda rektorns arbete och sköta delegerade uppgifter
 - att bygga upp samarbetsnätverk lokalt, regionalt, nationellt och internationellt
- Därutöver betonas det att den som väljs till uppgiften bör

ha erfarenhet av fritt bildningsarbete så att belastningen av orienteringen skulle hållas skälig.

- till uppgiftsbeskrivningen efterlyses såväl pedagogiska som administrativa ansvar. Som tilläggsvar framfördes behovet av en klar uppgiftsdelning med rektorn. Man önskar att den biträdande rektorn leder vissa team och axlar en del av arbetsgrupperna som rektorn för närvarande deltar i. Man ansåg det vara naturligt att koordineringen och schemalaggnings av kursplanering, som nu är på rektorns ansvar, skulle övergå till den biträdande rektorn.

3. Positiva konsekvenser på institutets verksamhetskultur

Inrättandet av tjänsten uppskattas bringa till verksamhetskulturen en efterlängtd andamålsenlighet, förutsägbarhet och strukturell klarhet. Med ändringen anses finnas inverknings bland annat på:

- att övergå från reaktivt arbetsgrepp till planmässig utveckling
- att minska på den fortgående brådskan och skötandet av sporadiska problem
- att förtydliggöra rollerna och effektivera den vardagliga verksamheten
- att förstärka utvecklingen av fritt bildningsarbete i området

- Därutöver förs det fram att konsekvenserna delvis beror på den biträdande rektorns praktiska uppgifter och arbetsdelningen. Om rollerna preciseras klart kunde tjänsten till sin del förbättra arbetsron, förenhetliga verksamhetssätten och förtydliga uppgiftsbeskrivningarna i hela organisationen.

4. Orosmoment och risker

Riskerna framförda av svararna fokuserar på tre teman:

- **Kompetens och orientering:** om den biträdande rektorn inte har erfarenhet av fritt bildningsarbete kan orienteringen belasta personalen och försvaga orkandet.
- **Arbetsbördornas jämlikhet:** oklarhet om nuvarande arbetsbördor lättas mer jämnt eller om det uppstår skillnader mellan arbetstagargrupper.
- **Klarheten av arbetsdelningen:** risken om att gränserna för ansvar och kontakttagningsskanaler fördunklas om arbetsdelningen inte preciseras exakt.
- **Att rekryteringen lyckas:** oro framfördes om det om en person fås till tjänsten med tillräcklig förtrogenhet i medborgarinstitutets verksamhet. Detta ansågs vara betydande i och med att orienteringen är ett stort arbete och inverkar på hela personalens belastning.

5. Förväntade nyttor

Den nya tjänsten anses bringa ett flertal betydande fördelar för institutet:

- en kraftigare och mindre sårbar ledningsstruktur
- förbättrad arbetsmotivation för rektorn
- mer kapacitet för långfristig utveckling av verksamheten
- tilläggsresurs, ny energi och möjlighet till mer omfattande synvinkel
- övergång från vardagliga brådskande situationer till ett arbetssätt som utvecklar hela institutet
- Därutöver framfördes det att inrättandet av tjänsten kunde möjliggöra en jämnare fördelning av arbetsuppgifter bland personalen, i synnerhet rektorn, vars nuvarande arbetsbörda upplevs vara för tung. Den nya tjänsten kunde bringa balans till organisationen och i mer omfattande grad förbättra arbetshälsan.

6. Övriga observationer som framkom

Två tilläggsobservationer kompletterar helhetsbilden:

- behov av att granska också den övriga personalresursallokeringen, särskilt lättandet av lärarnas belastning
- önskemålet om att den biträdande rektorn skulle vara tvåspråkig och kapabel att betjäna såväl finskspråkiga som svenskspråkiga användargrupper

- oron om att den nya tjänstens lönenivå verkar vara låg i förhållande till kontorsarbetstiden och graden av hur krävande uppgiftshelheten är.

Sammandragningsvis

Utifrån svararna anses tjänsten som biträdande rektor vara kraftigt motiverad. Det upplevs vara ett sätt att förstärka ledningen, stöda personalens arbetshälsa, förtydligöra verksamhetsmodeller och möjliggöra långfristig utveckling av institutet. Orosmoment framkommer närmast inom precisering av uppgiftsbeskrivningen, belastningen av orienteringen och rättvis fördelning av resurser. Behovet för tvåspråkighet och eventuell tilläggspersonal framkom också.

Som bekräftelse för sammandraget,

Lovisa 24.3.2026

Anu Tikka-Blomqvist och Eveliina Passi